

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **JUDr. J. V., T.**, zastúpeného JUDr. M. B., advokátom, P., proti žalovanému: **A., a. s. S.**, IČO: X., zastúpeného JUDr. J. H., advokátom, K., **o zaplatenie 266 951,75 Eur s príslušenstvom**, ktorá sa viedla na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 4 Cob 68/2011, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 01. decembra 2011, č. k. 4Cob/68/2011 - 745, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie žalobcu **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Prešov rozsudkom z 25. 05. 202011, č. k. 21Cb 1/2009 - 644 konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia 24,13 % ročného úroku z omeškania zo sumy 39 108,60 eur od 30. 04. 1998 do 30. 04. 1999, konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia 22,81 % ročného úroku z omeškania zo sumy 43 605,74 eur od 30. 04. 1999 do 28. 04. 2000, konanie v časti týkajúcej sa zaplatenia 18,20 % ročného úroku z omeškania zo sumy 61 009,02 eur od 30. 04. 2000 do

20. 04. 2001, konanie v časti týkajúcej sa zaplata 10,70 % ročného úroku z omeškania zo sumy 62 057,82 eur od 30. 04. 2001 do 26. 04. 2002 a konanie v časti týkajúcej sa zaplata 10,27 % ročného úroku z omeškania zo sumy 61 170,57 eur od 30. 04. 2002 do 30. 04. 2003 zastavil. Žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi istinu 61 170,57 eur a 10,27 % ročný úrok z omeškania zo sumy 61 170,57 eur od 04. 07. 2004 do zaplata, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Nárok žalobcu na zaplata 10,27 % ročného úroku z omeškania zo sumy 61 170,57 eur od 01. 05. 2003 do 03. 07. 2004 zamietol. Nárok žalobcu na zaplata istiny 39 108,60 eur s 24,13 % ročným úrokom z omeškania od 01. 05. 1999 do zaplata, nárok žalobcu na zaplata istiny 43 605,74 eur s 22, 81 % ročným úrokom z omeškania od 29. 04. 2000 do zaplata, nárok žalobcu na zaplata istiny 61 009,02 eur s 18,20 % ročným úrokom z omeškania od 21. 04. 2001 do zaplata a nárok žalobcu na zaplata istiny 62 057,82 eur s 10,80 % ročným úrokom z omeškania od 27. 04. 2002 do zaplata vylúčil na samostatné konanie.

Výrok o zastavení konania odôvodnil čiastočným späťvzatím žaloby žalobcom v súlade s § 96 O. s. p. Výrok, ktorým v časti vyhovel uplatnenému nároku na dividendy za rok 2002 odôvodnil tým, že nárok žalobcu na výplatu dividend za rok 2002 vyplýva z § 178 ods. 1 a ods. 5, ods. 6 Obchodného zákonníka. Akcionár má právo na podiel zo zisku spoločnosti (dividendy), ktorý valné zhromaždenie podľa výsledku hospodárenia určil na rozdelenie. Pokiaľ z ustanovení stanov týkajúcich sa akcií s odlišným nárokom na podiel zo zisku nevyplýva niečo iné, určuje sa tento podiel pomerom menovitej hodnoty akcií k menovitej hodnote akcií všetkých akcionárov. Spoločnosť môže akcionárom vyplácať dividendy len pri splnení podmienok ustanovených v § 179 ods. 3 - 5 ObZ. Rozhodujúci deň na určenie osoby oprávnenej uplatniť právo na dividendy určí valné zhromaždenie, ktoré rozhodlo o rozdelení zisku spoločnosti. Splatnosť a miesto výplaty dividend určí valné zhromaždenie, ktoré rozhodlo o rozdelení zisku. Vo verejných akciových spoločnostiach a spoločnostiach, ktoré vydali všetky akcie alebo časť akcií na základe verejnej výzvy na upisovanie akcií, je dividenda splatná najneskôr do 60 dní od rozhodujúceho dňa určeného podľa ods. 5. Spoločnosť je povinná vyplatiť dividendy akcionárom na svoje náklady a nebezpečenstvo. Rozhodujúci deň bol stanovený ako deň konania valného zhromaždenia, na ktorom bola schválená ročná účtovná závierka a rozdelenie zisku. Potom ktorýkoľvek akcionár spoločnosti mohol objektívne uplatniť právo na vyplata dividend za ten-ktorý rok uplynutím 60 dní od

konania valného zhromaždenia, v ktorom bolo rozhodnuté o rozdelení zisku a ustanovený rozhodujúci deň pre určenie osoby oprávnenej uplatniť si právo na dividendy. O dividendách za rok 2002, teda o prerozdelení zisku spoločnosti rozhodovalo valné zhromaždenie žalovanej spoločnosti dňa 29. 04. 2003. Od tohto dňa začala plynúť 60-dňová zákonná lehota podľa § 170 ods. 6 Obchodného zákonníka, po ktorej vzniklo právo akcionárom uplatniť si svoje akcionárske právo na dividendu žalobou na súde. Posledný deň pripadlo na 28. 06. 2003. Právo akcionárov žiadať výplatu dividend vzniklo nasledujúcim dňom 29. 06. 2003. Ak žalobca dal žalobu 11. 07. 2006, dal ju v 4 – ročnej premlčacej dobe. Nárok na výplatu dividend z roku 2002 nie je premlčaný. Čo sa týka omeškania žalovanej spoločnosti so zaplatením dividend za rok 2002, súd vychádzal z toho, že Ing. J. ako aj žalobca si uplatnili právo na výplatu dividend, ktorý nárok im vznikol 29. 06. 2003 (uplynutím zákonnej 60 - dňovej lehoty).

Nárok na úrok z omeškania od 01. 05. 2003 do 03. 07. 2004 zamietol, pretože nie je možné postihovať žalovanú spoločnosť platením úrokov z omeškania, preto že Ing. P. neprávoplatne previedol akcie žalovanej spoločnosti na tretiu osobu. Neskôr sa úspešne domohol neplatnosti tohto prevodu, preto žalovaná spoločnosť je v omeškaní len za obdobie od momentu výzvy na výplatu dividend zo strany Ing. P. a jeho právneho nástupcu - postupníka JUDr. V. (žalobcu).

Nárok žalobcu na vyplatenie dividend za roky 1998 - 2001 vylúčil súd na samostatné konanie s poukazom na § 112 ods. 2 O. s. p.

Rozhodujúc o odvolaní žalovaného Krajský súd v Prešove rozsudkom z 01. decembra 2011, č. k. 4Cob/68/2011 - 745 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil v jeho napadnutej časti, t. j. vo výroku o povinnosti žalovanej akciovej spoločnosti zaplatiť žalobcovi 61 170,57 eur s 10,27 % ročným úrokom z omeškania od 04. 07. 2004 do zaplatenia a vo výroku o zamietnutí platenia úroku z omeškania 10,27 % ročne za obdobie od 01. 05. 2003 do 03. 07. 2004. Odvolanie žalovaného proti výroku rozsudku o vylúčení časti návrhu na samostatné konanie odmietol.

Odvolací súd dospel k záveru, že nárok žalobcu na zaplatenie dividend je nesporný, vzniká ale problém, kedy môže žalobca požadovať platenie úrokov z omeškania. Ak

spoločnosť rozhodovala o výplate dividend 29. 04. 2003, potom s poukazom na § 178 ods. 5 a ods. 6 Obchodného zákonníka, spôsob a miesto výplaty dividend určí valné zhromaždenie, ktoré rozhodlo o rozdelení zisku. Dividenda je splatná najneskôr do 60 dní od rozhodujúceho dňa určeného podľa ods. 5 (rozhodného dňa na určenie osôb oprávnených uplatniť právo na dividendu). Pri rozdelení zisku za rok 2002 rozhodujúci deň na uplatnenie dividend je deň konania valného zhromaždenia (29. 04. 2003), takže spoločnosť mala tieto dividendy s poukazom na § 178 ods. 6 vyplácať akcionárom na svoje náklady a nebezpečenstvo do 60. dňa po konaní valného zhromaždenia. Teda do 29. 06. 2003 mali byť dividendy vyplácané akcionárom. Nasledujúcim dňom, ak tieto dividendy neboli vyplatené, vzniklo právo akcionárom požadovať vyplatenie dividend aj s úrokmi z omeškania.

Rozhodnutie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť dňa 01. decembra 2011.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu v časti výroku o zamietnutí platenia úroku z omeškania 10,27 % ročne za obdobie od 01. 05. 2003 do 31. 07. 2004 podal žalobca dovolanie a navrhol ho v tejto časti zmeniť a uvedený úrok z omeškania žalobcovi priznať. V dovolaní uviedol, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom, čo zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f) O. s. p. Žalobca navrhol vykonať dôkazy, a to doložením listinných dôkazov o vyplatení dividend pre akcionárov v súvislosti s uplatneným nárokom, kde súd napriek opakovaným výzvam a uloženým poriadkovým pokutám tento dôkaz nezabezpečil, a to aj napriek tomu, že on ako účastník konania objektívne tento dôkaz nemohol a nevedel zabezpečiť. Ako dovolací dôvod uvádza, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.). Pre posúdenie tohto prípadu naďalej považuje za dôležité, že valné zhromaždenie žalovanej spoločnosti konané dňa 29. 04. 2003 určilo a schválilo v bode 5. ročná účtovná závierka a rozdelenie zisku v rozhodujúci deň na uplatnenie práva na dividendu - deň konania valného zhromaždenia t.j. deň 29. 04. 2003. Týmto dňom bola žalovaná spoločnosť povinná vyplatiť dividendu akcionárom. Žalovaný sa dostal do omeškania so splnením peňažného záväzku nasledujúci deň t. j. 30. 04. 2003 a od tohto dňa je povinný platiť z nezaplatenej sumy úroky z omeškania.

Žalovaný sa k podanému dovolaniu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) najskôr to, či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.). V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom.

Podľa § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozsudku je prípustné

- proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (ods. 1),
- proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (ods. 2) a prípustné je aj
- proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ako odvolací súd vyslovil vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 (ods. 3).

V prejednávanej veci nejde o žiaden z vymenovaných prípadov, preto prípustnosť dovolania z § 238 O. s. p. nemožno vyvodiť.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní, postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O. s. p. Jedným z dôvodov zakladajúcich vždy prípustnosť dovolania je aj prípad, keď bola účastníkovi postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§237 písm. f O. s. p.), ktorého sa dovoláva žalovaný. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Podľa dovolateľa, v konaní súdov došlo k takémuto pochybeniu.

Podľa názoru dovolacieho súdu k vytýkanému nesprávnemu postupu v prejednávanej veci nedošlo.

Skutočnosť, že odvolací súd nevykonal dôkaz navrhnutý žalobcom, nemožno považovať za postup, ktorým by súd odňal možnosť konať pred súdom. Nevykonanie dôkazov navrhnutých účastníkom nie je postupom, ktorým súd odňal účastníkovi možnosť konať pred súdom. Tento názor zaujal Najvyšší súd Slovenskej republiky už v rozhodnutí, uverejnenom v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky pod č. 37/1993. Platí to v plnom rozsahu aj o takom dôkaze, ktorý účastník zo svojho subjektívneho hľadiska považuje za vysoko významný. Rozhodovanie o tom, ktoré z navrhovaných dôkazov budú vykonané, patrí výlučne súdu, a nie účastníkovi konania (§ 120 ods. 1 O. s. p.). Skutočnosť, že súd nevykonal taký dôkaz, ktorý by bol podľa účastníka spôsobilý privodiť zvrat v skorších skutkových zisteniach, by mohla mať za následok neúplné zistenie skutkového stavu vedúce k vydaniu nesprávneho rozhodnutia, by síce zakladala dôvodnosť dovolania, nebola by však odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f) O. s. p.), ktoré by zakladalo prípustnosť dovolania.

To či skutkové a právne závery, založené na dokazovaní vykonanom bez zreteľa na navrhnuté a nevykonané dôkazy, sú správne alebo nie, možno v dovolacom konaní posúdiť až v prípade, že by z určitého dôvodu bolo dovolanie prípustné (ide o dôvody, ktoré síce môžu zakladať dôvodnosť dovolania, nie však jeho prípustnosť). O taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo. Žalovaný mohol v konaní využiť svoje práva a uplatniť procesným predpisom dovolený vplyv na priebeh konania a rozhodnutie súdu. Mal možnosť vyjadriť svoj názor, nato, aké skutkové zistenia sa majú z vykonaných dôkazov vyvodiť, ako sa majú právne hodnotiť, ako sa majú príslušné predpisy hmotného práva na vec správne aplikovať a aký konečný záver o dôvodnosti žaloby sa má z nich vyvodiť. Skutočnosť, že odvolací súd jeho skutkové tvrdenia a právne hodnotenie neakceptoval, nemožno považovať za odňatie práva konať pred súdom.

Je potrebné uviesť, že ako rozsudok súdu prvého stupňa, tak aj rozsudok odvolacieho súdu boli náležité odôvodnené v zmysle ust. § 157 ods. 2 O. s. p.

Žalobca napokon tvrdí, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci.

Právne posúdenie je činnosť súdu, pri ktorej na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Právnym posúdením veci sa nezakladá procesná vada konania v zmysle § 237 O. s. p. (iba výskyt ktorej v konaní na súdoch nižších stupňov by v danej veci mohol založiť prípustnosť dovolania žalobcu). Nesprávne právne posúdenie veci je relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť (iba) procesné prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), samo nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov ale prípustnosť dovolania nezakladá ,

Vzhľadom na to, že v prejednávanej veci prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. ani z § 237 O. s. p., Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 4 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c) O. s. p., odmietol, ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Právo na náhradu trov dovolacieho konania vzniklo žalovanému zmysle § 243b ods. 5, § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O. s. p., t. j podľa úspechu účastníkov v dovolacom konaní. Najvyšší súd Slovenskej republiky však trovy dovolacieho konania žalovanému nepriznal z dôvodu, že nepodal návrh na ich priznanie.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. marca 2013

JUDr. Anna Marková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Mgr. Monika Poliačiková